

2026-02-26

Dnr 1340-2025/26

Direktiv till en utredning om en översyn av den årliga revisionen av Stiftelsen Riksbankens Jubileumsfond

Sammanfattning av uppdraget

En utredning tillsätts med uppdrag om en översyn av den årliga revisionen av Stiftelsen Riksbankens Jubileumsfond (*Jubileumsfonden*). Utredningen ska utföras av en särskild utredare till vilken det knyts en parlamentarisk referensgrupp.

Utredaren ska bl.a.

- se över och lämna förslag som medför att Riksrevisionens verksamhet inte längre ska vara föremål för tillsyn av Revisorsinspektionen avseende den årliga revisionen av Jubileumsfonden,
- analysera de frågor som Riksrevisionen berört i sin framställning till riksdagen (2025/26:RR6), varvid det inte ska föreligga någon bundenhet till de alternativ som Riksrevisionen där presenterat,
- se över och lämna förslag till hur de nuvarande unika banden mellan Jubileumsfonden och riksdagen ska kunna bibehållas, så att Jubileumsfondens årsredovisning liksom revisionsberättelsen över denna redovisning även fortsättningsvis ska ges in till riksdagen och vara ett riksdagsärende som bereds av utbildningsutskottet, och
- lämna nödvändiga författningsförslag och förslag på andra åtgärder som bedöms nödvändiga.

Utredaren ska biträdas av en utredningssekreterare och av experter. Uppdraget ska redovisas senast den 31 augusti 2026.

Bakgrund

Riksrevisionen har lämnat in en framställning till riksdagen enligt 9 kap. 17 § första stycket riksdagsordningen (2025/26:RR6) Den årliga revisionen av Stiftelsen Riksbankens Jubileumsfond. I framställningen föreslog Riksrevisionen att riksdagen ställer sig bakom det som Riksrevisionen anförde om behovet av en utredning om revisionen av Jubileumsfonden. I framställningen uppmärksammade Riksrevisionen bl.a. att revision av stiftelser styrs av andra regelverk än de andra revisionsobjekt som omfattas av Riksrevisionens uppdrag om årlig revision.

Riksrevisionens framställning behandlades av konstitutionsutskottet, som i betänkande 2025/26:KU15 föreslog att riksdagen tillkännager för riksdags-

styrelsen att en utredning bör tillsättas för en översyn avseende den årliga revisionen av Jubileumsfonden och att riksdagen därmed ska bifalla framställning 2025/26:RR6. Riksdagen beslöt den 3 december 2025 att bifalla utskottets förslag till riksdagsbeslut (riksdagsskrivelse 2025/26:93).

Uppdraget

Riksrevisionen ska enligt 3 § första stycket 3 lagen (2002:1022) om revision av statlig verksamhet m.m. (*revisionslagen*) granska årsredovisningen för Stiftelsen Riksbankens Jubileumsfond (Jubileumsfonden) Enligt 5 § första och andra styckena revisionslagen ska denna granskning ske i enlighet med god revisions-sed och ha till syfte att bedöma om redovisningen och underliggande redovisning är tillförlitlig och räkenskaperna rättvisande samt om ledningens förvaltning följer tillämpliga föreskrifter och särskilda beslut (årlig revision). Granskningen ska efter varje räkenskapsår avslutas med en revisionsberättelse.

Riksrevisionen har sedan den inrättades haft i uppdrag att granska årsredovisningen för Jubileumsfonden. Tidigare hade Riksdagens revisorer denna uppgift. Ordningen har sin grund i de starka band som finns mellan Jubileumsfonden och riksdagen.

Beträffande Jubileumsfondens inrättande, historik och nuvarande ordning liksom tidigare utredningar avseende Riksrevisionen och revisionen av Jubileumsfonden finns en utförlig redogörelse i konstitutionsutskottets betänkande.

Eftersom Jubileumsfonden är en stiftelse förutsätts att Riksrevisionen har auktoriserade revisorer bland de medarbetare som kan utföra granskningen. Dessa revisorer står därmed under tillsyn av Revisorsinspektionen, som är en myndighet under regeringen och som därtill granskas av Riksrevisionen.

Som 2017 års riksrevisionsutredning uppmärksammar går det att från konstitutionell synpunkt ifrågasätta den utformning som innebär att Revisorsinspektionen genomför tillsyn över verksamhet som bedrivs av Riksrevisionen. Utredningen fann dock att det fick ankomma på riksrevisorerna att väga behovet av auktoriserade revisorer i verksamheten mot det principiella problem som onekligen fanns.

Sedan september 2024 finns ett beslut av riksrevisor som innebär att medarbetare vid Riksrevisionen inte längre får vara godkända eller auktoriserade revisorer under anställningstiden, men att undantag kan beslutas om det är nödvändigt för att Riksrevisionen ska kunna utföra en granskning som följer av lag eller annan författning. Det undantaget tillämpas, eftersom det enligt revisionslagen åligger Riksrevisionen att granska årsredovisningen för Jubileumsfonden och med hänvisning till att det följer av stiftelselagen att minst en av fondens revisorer ska vara auktoriserad revisor.

Riksrevisionen uppmärksammar i sin framställning den konstitutionella problematiken med att Revisorsinspektionen utövar tillsyn över Riksrevisionens medarbetare och kvalitetsgranskar Riksrevisionens verksamhet. I framställningen uppmärksammas även frågor om delegation i fråga om revision av Jubileums-

fonden, otydlighet vad gäller medarbetares ansvar vid revision samt skillnader i de regelverk som styr revision enligt revisionslagen respektive privaträttslig revision och därmed sammanhängande kompetensfrågor.

Enligt riksdagsdagens beslut finns det anledning att göra en översyn avseende den årliga revisionen av Jubileumsfonden. Översynen bör leda till att Riksrevisionens verksamhet inte längre ska vara föremål för tillsyn av Revisorsinspektionen. Utöver den frågan bör även de andra frågor som Riksrevisionen berört i sin framställning uppmärksammas, dock utan att någon bundenhet ska föreligga till de alternativ som Riksrevisionen där presenterat.

Vid översynen ska Jubileumsfondens band till riksdagen särskilt beaktas. Jubileumsfonden har i jämförelse med andra forskningsstödjande organ en unik ställning gentemot riksdagen. Jubileumsfondens styrelse lämnar sin årsredovisning till riksdagen, där den bereds i riksdagens utbildningsutskott. Jubileumsfondens årsredovisning har granskats av Riksrevisionen sedan 2003, och dessförinnan av Riksdagens revisorer med biträde av en revisionsbyrå som Riksdagens revisorer upphandlade. Utgångspunkten för översynen är att de nuvarande banden mellan Jubileumsfonden och riksdagen bibehålls. Jubileumsfondens årsredovisning, liksom revisionsberättelsen över årsredovisningen, ska även fortsättningsvis ges in till riksdagen och vara ett riksdagsärende som bereds av utbildningsutskottet.

Vid översynen kan riksdagsordningen, lagen (2002:1022) om revision av statlig verksamhet m.m., lagen (2002:1023) med instruktion för Riksrevisionen och stiftelselagen (1994:1220) i relevanta delar beröras, liksom andra relevanta författningar.

Översynen ska genomföras av en särskild utredare. Vikten av en bred parlamentarisk förankring förutsätter att det till utredaren knyts en referensgrupp med representanter för riksdagspartierna. Utredaren bör även biträdas av experter från Jubileumsfonden och Riksrevisionen, från konstitutions- och utbildningsutskottens kanslier samt från Regeringskansliet (Justitiedepartementet).

Konsekvensbeskrivningar

Utredaren ska bedöma vilka ekonomiska och organisatoriska konsekvenser förslagen får för Riksdagsförvaltningen.

Uppdragets genomförande

Till den särskilde utredaren ska det knytas en parlamentarisk referensgrupp. Utredaren ska biträdas av en utredningssekreterare och av experter.

Uppdraget ska redovisas senast den 31 augusti 2026.